

ปี 2564 การฟื้นตัวของอุตสาหกรรมใช้เวลาไม่เท่ากัน แต่ส่วนใหญ่จะยังไม่กลับสู่ระดับก่อนโควิด

CURRENT ISSUE

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3153

วันที่ 28 ตุลาคม 2563

ประเด็นสำคัญ

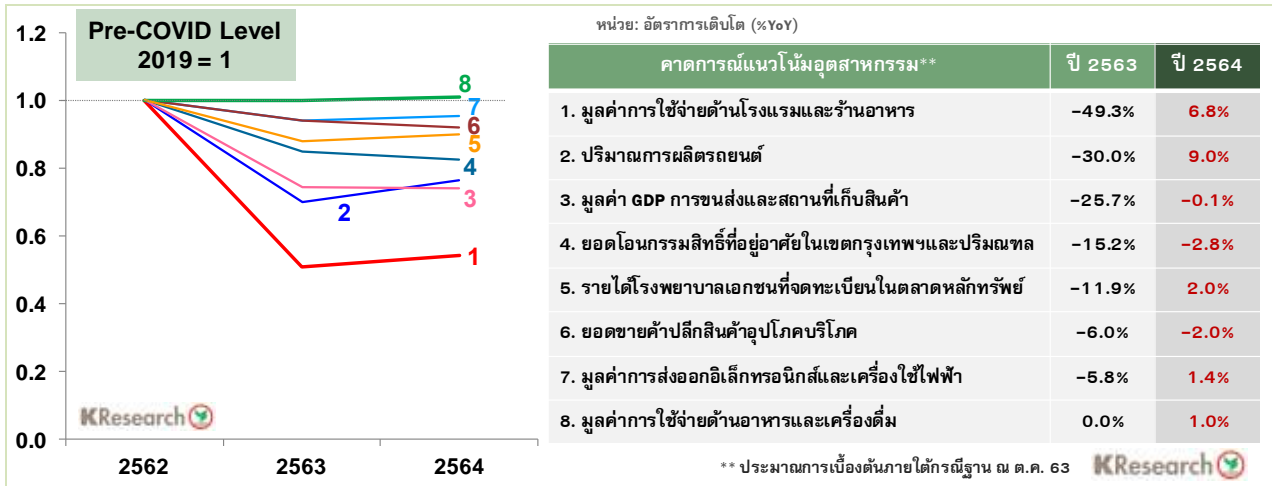
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า อุตสาหกรรมหลักในไทยจะใช้เวลาในการฟื้นตัวจากผลกระทบของโควิด-19 แตกต่างกันไป ตามระดับของผลกระทบและบางอุตสาหกรรมเผชิญโจทย์เฉพาะอีกด้วย (เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผลจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐกับจีน ภาวะอุปทานส่วนเกิน เป็นต้น) โดยแม้ 5 ใน 8 อุตสาหกรรมหลัก น่าจะสามารถพลิกเติบโตเป็นบวกได้ในปี 2564 จากฐานที่ต่ำในปี 2563 แต่ส่วนใหญ่แล้ว ขนาดของแต่ละอุตสาหกรรมจะยังไม่กลับไปสู่ระดับก่อนโควิดในปี 2562
- ในเบื้องต้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า อาหารและเครื่องดื่ม อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า คำปลีก การแพทย์ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับปานกลางถึงน้อย แนวโน้มในปี 2564 จึงน่าจะมีโอกาสเข้าใกล้ระดับก่อนโควิดได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับอีกกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับลึก ซึ่งได้แก่ โรงแรมและร้านอาหาร รถยนต์ขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย
- ทั้งนี้ การประเมินข้างต้น สะท้อนมุมมองต่อแนวโน้มอุตสาหกรรมในภาพกว้าง ซึ่งยังมีความไม่แน่นอนสูง และไม่ได้สะท้อนว่าทุกกิจการในอุตสาหกรรมนั้นๆ จะมีภาพการปรับตัวในลักษณะเดียวกับอุตสาหกรรม เพราะเงื่อนไขการทำธุรกิจแต่ละรายที่ต่างกัน อย่างไรก็ตาม ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า การประเมินนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับนำไปพิจารณาประกอบการวางมาตรการช่วยเหลือที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ไปได้

ปี 2563 ที่ผ่านมา การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั่วโลก สร้างผลกระทบต่อทุกภาคส่วนและทุกอุตสาหกรรมให้เผชิญกับความยากลำบาก โดยไม่เพียงอุตสาหกรรมที่พึ่งพารายได้จากต่างประเทศในสัดส่วนสูง ที่ถูกกระทบให้ต้องเร่งปรับตัวขนานใหญ่ เพราะขาดรายได้หลักในยามที่ต้นทุนกิจการไม่ได้เปลี่ยนแปลง แต่ด้วยกำลังซื้อที่อ่อนแรงและสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นเพราะทุกกิจการต้องหันมาเจาะตลาดในประเทศเป็นหลัก ก็ทำให้กิจการในแต่ละอุตสาหกรรมต่างก็ประสบกับแรงกดดันด้านการสร้างรายได้แทบทั้งสิ้น

มองไปในปี 2564 ที่กำลังจะมาถึง ภายใต้สมมติฐานที่ในประเทศไทยไม่เกิดการระบาดซ้ำที่รุนแรงของโควิด ซึ่งทำให้ทางการสามารถทยอยผ่อนปรนการเปิดให้มีการเดินทางระหว่างประเทศได้มากขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป และคนส่วนใหญ่ในประเทศได้รับวัคซีนป้องกันโควิดในช่วงปลายปี 2564 ประกอบกับสถานการณ์

การเมืองไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคด้านการเบิกจ่ายงบประมาณของภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินทิศทางอุตสาหกรรมสำคัญของไทย โดยสรุปดังนี้

คาดขนาดอุตสาหกรรมสำคัญของไทยในปี 2564 ส่วนใหญ่จะยังไม่กลับไปสู่ระดับก่อนโควิดในปี 2562

- อุตสาหกรรมหลักในไทยจะใช้เวลาในการฟื้นตัวต่างกัน ตามระดับผลกระทบของโควิด-19 ที่จุดกำลังซื้อของครัวเรือนและรายได้สุทธิของภาคธุรกิจ และในบางอุตสาหกรรมก็เผชิญโจทย์เฉพาะอื่นด้วย โดยเบื้องต้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า 5 ใน 8 อุตสาหกรรมหลัก น่าจะพลิกเติบโตเป็นบวกได้ในปี 2564 จากฐานที่ต่ำในปี 2563 แต่ส่วนใหญ่แล้ว ขนาดของแต่ละอุตสาหกรรมจะยังไม่กลับไปสู่ระดับก่อนโควิดในปี 2562 ซึ่งหากจำแนกเป็นกลุ่ม จะได้ว่า
 - อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับปานกลางถึงน้อย และอาจยังไม่มีปัจจัยอื่นเพิ่มเติมมากระทบมูลค่าตลาดในปี 2564 น่าจะได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และอุตสาหกรรมการแพทย์ (รายได้ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน) กระนั้น เทรนด์การบริโภคคงจะมุ่งไปสู่สินค้าเพื่อสุขภาพมากขึ้น ขณะที่ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนที่มีศักยภาพก็น่าจะลงทุนด้านเทคโนโลยีหรือ Telehealth มากขึ้น
 - อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับปานกลางถึงน้อย และมีแรงกดดันจากปัจจัยเฉพาะอื่นร่วมด้วย ได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งห่วงโซ่การผลิตอาจมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากความยืดหยุ่นของสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯกับจีน การแย่งชิงความเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีของโลก ตลอดจนการรวมกลุ่มข้อตกลงเขตการค้าเสรีของประเทศต่างๆ (Trade Blocs) รวมไปถึงอุตสาหกรรมค้าปลีก ที่ยังมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันด้านการแข่งขันที่รุนแรงจากการที่ผู้ประกอบการต่างรุกเข้าสู่ช่องทางออนไลน์และเร่งพัฒนาไปเป็น Super Application รวมทั้งมีการเติมเต็มการให้บริการที่ครบวงจร เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค
 - อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับลึก และอาจยังไม่มีปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่มีนัยสำคัญในปี 2564 ได้แก่ อุตสาหกรรมรถยนต์ โดยการเปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคจากรถยนต์สันดาปภายในไปสู่รถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย จะยังต้อง

บริการทุกระดับประทับใจ

อาศัยเวลาอีกระยะหนึ่ง ซึ่งการกำหนดท่าทีเชิงนโยบายของทางการนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อค่ายรถยนต์ในการพิจารณาให้ไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตรถยนต์พลังงานไฟฟ้าที่สำคัญของภูมิภาค

- **อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากโควิดในระดับลึก และมีแรงกดดันจากปัจจัยเฉพาะอื่นร่วมด้วย** ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวอย่างโรงแรมและร้านอาหาร ซึ่งยังมีแนวโน้มถูกกระทบจากภาวะอุปทานส่วนเกินและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ตลอดจนพฤติกรรมของผู้บริโภคในด้านการเดินทางท่องเที่ยวและการใช้บริการร้านอาหาร ขณะเดียวกัน **อุตสาหกรรมขนส่ง** ที่นอกจากการขนส่งผู้โดยสารจะยังถูกกระทบจากโควิดแล้ว การขนส่งสินค้าก็อาจยังได้รับผลกระทบจากประเด็นการค้าระหว่างประเทศ และการแข่งขันที่รุนแรงสำหรับบริการการขนส่งพัสดุภัณฑ์ นอกจากนี้ **อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย** เป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่อยู่ในกลุ่มนี้ โดยจะยังได้รับผลกระทบจากปริมาณที่อยู่อาศัยสะสมรอขายที่มีอยู่มาก โดยเฉพาะในบางทำเลและบางระดับราคา รวมทั้งยังต้องติดตามมาตรการกำกับดูแลจากทางการที่อาจยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ปี 2564 อุตสาหกรรมหลักใช้เวลาในการฟื้นตัวต่างกัน ตามระดับของผลกระทบจากโควิดและปัจจัยเฉพาะอื่น

	กระทบลึก (ติดลบ >15% ในปี 2563)	กระทบปานกลางถึงน้อย (ติดลบ <15% ในปี 2563)
กระทบจากโควิด-19 และปัจจัยเฉพาะอื่นด้วย (เช่น เทคโนโลยี สงครามการค้า อุปทานส่วนเกิน เป็นต้น)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ โรงแรมและร้านอาหาร ▪ ขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ▪ อสังหาริมทรัพย์ที่อยู่อาศัย 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ค่าปลีก ▪ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า
กระทบจากโควิด-19 เป็นส่วนใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> ▪ รถยนต์ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ อาหารและเครื่องดื่ม ▪ ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

ประเมินโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

การคาดการณ์แนวโน้มอุตสาหกรรมสำคัญในปี 2564 ข้างต้นของศูนย์วิจัยกสิกรไทย เป็นการประเมินภาพรวมอุตสาหกรรมในเบื้องต้นที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และปัจจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศที่จะเกิดขึ้นในระหว่างปี และในแต่ละอุตสาหกรรมก็มีปัจจัยเฉพาะเจาะจงที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในระดับรายกิจการ จึงยังไม่สามารถชี้ชัดได้ว่าในอุตสาหกรรมนั้นๆ ก็กิจการจะมีผลประกอบการที่เป็นบวกหรือเป็นลบ หรือจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และเนื่องจากประมาณการอุตสาหกรรมปี 2564 ที่ระบุไว้ เป็นการประเมินภาพกว้างของอุตสาหกรรม ไม่ได้หมายความว่าทุกกิจการในอุตสาหกรรมนั้นๆ จะฟื้นตัวในลักษณะเดียวกับอุตสาหกรรม เพราะแต่ละรายกิจการก็ยังมีเงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจที่ต่างกัน ในขณะที่ ด้วยข้อจำกัดของชุดข้อมูลที่มีอยู่ ทั้งความทันสมัยของงบการเงิน และความครอบคลุมของจำนวนกิจการ (บางธุรกิจดำเนินกิจการในนามบุคคล มิใช่นิติบุคคล) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในอดีตเพียงลำพัง จึงอาจไม่สามารถประเมินภาพอนาคตของกิจการแต่ละรายหรือแม้แต่ทิศทางของอุตสาหกรรมได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

ทั้งนี้ ผลกระทบจากโควิด นับเป็นโจทย์เฉพาะหน้าที่เข้ามาจุดรั้งรายได้ของแต่ละธุรกิจ และเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของแต่ละอุตสาหกรรม โดยบางกิจการอาจจะประสบกับภาวะยากลำบากเพียงชั่วคราว เช่น 6 เดือน 1 ปี 2 ปี เป็นต้น หรือบางกิจการที่ประสบปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อเผชิญกับวิกฤตโควิด จึงยิ่งซ้ำเติมและอาจทำให้ไปต่อไม่ไหว ขณะที่บางกิจการอาจจะมีสายป่านยาวและมีศักยภาพในการปรับตัวได้อย่างยืดหยุ่น ทำให้ยังรักษากำไรสุทธิไว้ได้ เงื่อนไขที่แตกต่างกันของธุรกิจแต่ละราย จึงมีบทบาทอย่างมากและทำให้ยากที่จะประเมินความเข้มแข็งของกิจการผ่านตัวชี้วัดในมิติใดมิติหนึ่ง นอกจากนี้ หากฉายภาพต่อไปหลังจากที่โควิดคลี่คลายลงเมื่อวัคซีนเกิดประสิทธิผล ก็ยังคงมีอีกหลายปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ที่สำคัญคือ ตลาดผู้บริโภคที่แตกเป็นส่วนใหญ่ (Fragmented Market) มากขึ้น และพฤติกรรมลูกค้าที่เปลี่ยนเร็วและซับซ้อนขึ้น (Complicated Consumer Behaviors) รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สะท้อนว่าอุตสาหกรรมต่างๆ ยังมีแนวโน้มจะเผชิญกับโจทย์ที่ท้าทายหลายด้านในระยะข้างหน้า

ฉะนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า การประเมินภาพแนวโน้มอุตสาหกรรมในปี 2564 ในบทความนี้น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น สถาบันการเงิน ในการนำไปวิเคราะห์การให้ความช่วยเหลือลูกค้าของตน หรือแม้แต่ภาครัฐ ในการนำไปประกอบการออกแบมาตรการให้ความช่วยเหลือหรือบรรเทาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่างๆ ที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้อุตสาหกรรมเหล่านี้ สามารถผ่านพ้นช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้โดยยังคงรักษาการจ้างงานและเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญสำหรับเศรษฐกิจไทยต่อไป

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น